

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Загально-університетська кафедра

безпеки життєдіяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона праці в галузі

Освітня програма магістр

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від “30” вересня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Охорона праці в галузі
Викладач (-і)	Борик Віктор Васильович
Контактний телефон викладача	Роб. тел.: 59-60-23
E-mail викладача	viktor.boryk@pnu.edu.com
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	1 кредит
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	2 год. на тиждень (ауд. 24)
2. Анотація до курсу	
<p>«Охорона праці в галузі» вивчається у вищих навчальних закладах з метою формування в майбутніх фахівців знань про стан і проблеми охорони праці в галузі відповідно до напрямку їх підготовки, методів і засобів забезпечення умов виробничого середовища і безпеки праці в галузі згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами. Вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі» базується на знаннях з питань безпеки, отриманих студентами при освоєнні навчальних програм освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», а програма дисципліни «Охорона праці в галузі» на основі раніше отриманих знань передбачає вивчення питань охорони праці в конкретній галузі та особливостей професійної діяльності майбутніх фахівців у галузі психологічних наук.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Метою дисципліни</i> є вивчення основ законодавства України з охорони праці і, на цій підставі, засвоєння комплексу законодавчих, адміністративних, інженерно-технічних та санітарно-гігієнічних заходів, що спрямовані на профілактику травматизму в професійній діяльності.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<ul style="list-style-type: none"> - опрацювати інформаційні джерела з питань охорони праці; - вивчати, аналізувати та застосовувати в майбутній професійній діяльності законодавчі акти з охорони праці; - дотримуватися вимог нормативно-правових документів з охорони праці в природничій галузі; - вміти демонструвати знання з охорони праці; - створювати безпечні та психологічно комфортні умови праці; - презентувати себе на ринку праці; - застосовувати на практиці вміння надавати першу долікарську допомогу потерпілим від нещасних випадків; - критично мислити; - вміти запобігати виникненню небезпечних та надзвичайних ситуацій; - використовувати знання з охорони праці для ліквідації наслідків небезпечних ситуацій; - знати конструкції та особливості застосування засобів контролю безпеки та умов праці; конструкції та технічні характеристики засобів індивідуального захисту працівників; - виявляти джерела, фактори та види виробничих небезпек та вживати заходи для запобігання їх наслідків; - користуватися засобами контролю параметрів безпеки та умов праці; - здійснювати контроль за станом охорони праці на робочих місцях. 	

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			4		
семінарські заняття / практичні			6		
самостійна робота			20		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
2-й	Психологія	1,2-й	За вибором навчального закладу		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Основні поняття в галузі охорони праці. Основні законодавчі та нормативні акти з охорони праці. Державне управління охороною праці.	Лекція	Згідно списку літератури	Опрацюван ня лекційного матеріалу 2 год.	1-5	Згідно розкладу
Тема 2. Спеціальні розділи охорони праці в галузі гуманітарних та соціальних наук. Аналіз умов праці в галузі за показниками шкідливості та небезпечних чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу. Медичні огляди працівників певних категорій. Безпека праці під час експлуатації технічних засобів.	Лекція	Згідно списку літератури	Опрацюван ня лекційного матеріалу 2 год,	1-5	Згідно розкладу
Тема 3. Розслідування та облік нещасних випадків. Навчання з охорони праці для працівників галузі гуманітарних та соціальних наук. Порядок розслідування і обліку нещасних випадків на виробництві. Спеціальне розслідування нещасних випадків. Звітність про нещасні випадки і аналіз причин, що призвели до них. Навчання з питань охорони праці. Порядок проведення інструктажів.	Практичні заняття	Згідно списку літератури	2 год.	1-5	Згідно розкладу

<p>Тема 4. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії. Гігієнічна класифікація праці. Вплив шкідливих речовин на організм людини. Нормування шкідливих речовин. Захист від шкідливої дії речовин на виробництві. Призначення та класифікація систем вентиляції. Системи опалення. Значення освітлення для трудової діяльності. Види освітлення. Шум, його характеристика, засоби та заходи захисту від нього. Загальна характеристика електромагнітних випромінювань. Дія електромагнітного випромінювання на організм людини, його нормування. Захист від електромагнітних випромінювань. Основні характеристики радіоактивного випромінювання. Дія іонізуючого випромінювання на організм людини. Захист від радіаційного випромінювання.</p>	Практичні заняття	Згідно списку літератури	1 год.	1-5	Згідно розкладу
<p>Тема 5. Електробезпека. Безпечність виробничого устаткування та виробничих процесів. Електротравматизм та дія електричного струму на організм людини. Види електричних травм. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.. Надання першої долікарської допомоги при ураженні електричним струмом.</p>	Практичні заняття, тести	Згідно списку літератури	1 год.	1-5	Згідно розкладу
<p>Тема 6. Пожежна безпека. Стан забезпечення пожежної безпеки в Україні.</p>	Практичні заняття	Згідно списку літератури	1 год.	1-5	Згідно розкладу

Небезпечні та шкідливі чинники, пов'язані з пожежами. Загальні відомості про процес горіння. Забезпечення пожежної безпеки об'єкта. Протипожежний інструктаж та навчання. Вогнегасильні речовини					
Тема 7. Надання першої домедичної допомоги при нещасних випадках. Основні теоретичні положення (перша допомога, як її надавати). Втрата свідомості травми (штучне дихання, зовнішній масаж серця, шок, непритомність, струс мозку, кровотечі). Термічні впливи (переохолодження, відмороження, перегрівання, термічні опіки). Особливі види травм (хімічні опіки, ураження електричним струмом, ураження блискавкою, утоплення). Отруєння (отруєння загального характеру, отруєння лугами, отруєння окисом вуглецю). Захворювання пов'язані зі зміною барометричного тиску (гіпоксія).	Практичні заняття	Згідно списку літератури	1 год.	1-5	Згідно розкладу
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Усне опитування, самостійна робота, реферат, доповідь, дистанційне навчання – тести. залік, Усна відповідь 25 балів, доповідь-презентація 50 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Відповіді на тести дистанційного навчання (25 питань, правильна відповідь - 4бали)				
Семінарські заняття	Усні відповіді, реферат, виступ, тести, доповідь, дистанційне навчання.				
Умови допуску до підсумкового контролю	Позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовними модулями (оцінювання роботи студента під час практичних занять; поточне тестування після вивчення розділу; реферат)				
7. Політика курсу					
<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на практичних заняттях, поточному тестуванні, самостійній роботі (реферати, презентації). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Вимоги викладача. Кожен викладач ставить студентам систему вимог та правил поведінки студентів на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання контрольних</p>					

робіт, тестових завдань. Все це гарантує високу ефективність навчального процесу і є обов'язковою для студентів.

8. Рекомендована література

Базова

1. Охорона праці в галузі природничих наук Навчально-методичний посібник. / [Укладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 150с.
2. Поплавський О.П., Дзундза Б.С., Кошель В.І., Саюк Г.П. Безпека життєдіяльності. Хрестоматія // Електронне видання. Бібліотека Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2018. – 34 с.
3. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
4. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.
5. Основи охорони праці/ К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.
6. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
7. Основи охорони праці.: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.

Допоміжна

8. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р. В. Сабарно, С. Ф. Каштанов, Л. О. Мітюк, Л. Д. Третьякова, К. К.Ткачук, А. В. Чадюк. За ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. – К.: ___ 2009 – __ с.
9. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010. – 648 с.
10. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
11. Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навч. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. - 227с.
12. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2004. – 408 с.
13. Лабораторний практикум з курсу «Основи охорони праці»/ В. В. Березуцький, Т. С. Бондаренко, Л. А. Васьковець та ін.; За ред. В. В. Березуцького. — Х.: Факт, 2005. — 348 с.

Ресурси мережі Інтернет

14. Ідентифікація небезпек [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.google.com.ua/search>.

Викладач, доцент _____ **В.В. Борик**

ОПІ «Психологія»

Загальні компетентності:

Оволодіти основами законодавства України з охорони праці і, на цій підставі, засвоїти комплекс законодавчих, адміністративних, інженерно-технічних та санітарно-гігієнічних заходів, що спрямовані на профілактику травматизму в професійній діяльності, обґрунтовувати головні підходи й засоби збереження життя, здоров'я та захисту працівників;

Спеціальні компетентності: здатність орієнтуватися в основних нормативно-правових актах у сфері забезпечення безпеки праці; знання організаційно-правових заходів щодо

забезпечення безпечної трудової діяльності та вміння обґрунтувати й забезпечити виконання необхідних заходів з колективної та особистої безпеки при здійсненні трудового процесу;

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері охорони праці.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність проведення наукових досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї та приймати обґрунтовані рішення (креативність).</p> <p>ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК5. Цінувати, поважати різноманітність та мультикультурність.</p> <p>ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.</p> <p>ЗК10. Здатність до самоосвіти та саморозвитку.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<p>СК1. Здатність до засвоєння змін в законодавстві загалом, так і в нормативно-правовій базі зокрема у сфері охорони праці.</p> <p>СК2. Оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.</p> <p>СК3. Дотримуватись у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p> <p>СК4. Здатність самостійно оцінювати наявні та потенційні шкідливі і небезпечні чинники трудового процесу з врахування специфіки професійної діяльності.</p> <p>СК5. Здатність використовувати валідний і надійний інструментарій оцінки потенційного негативного впливу визначених чинників.</p> <p>СК6. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати трудовий процес з мінімізацією дії шкідливих факторів виробничого середовища.</p> <p>СК7. Здатність організувати та надавати практичну допомогу (індивідуальну та групову).</p>

